

Війна в Україні – справа не лише Європи

Війна в Україні не така далека від США, як вважає Трамп. Якщо не протистояти Кремлю зараз, то згодом американці заплатять значно вищу ціну

Третій дзвінок – і знову невдача. У понеділок президент Трамп говорив з президентом Росії Володимиром Путіним. Та ця розмова – вже третя з початку другого терміну його президентства – не дала результатів, як і попередні місяці складних, але марних переговорів, спрямованих на припинення повномасштабної війни, що триває в Україні вже три роки.

Адміністрація Трампа розчарована як президентом України Володимиром Зеленським, який твердо й рішуче наполягає на стійкому мирі, що не дозволить його країні бути вразливою перед Росією, яка може відновитися та переозброїтися, так і самим Путіним, який ухиляється від відповіді на питання, чи справді хоче завершити війну. З самого початку Трамп обіцяв своїм виборцям швидко укласти мирну угоду. Та як заявила пресекретарка Білого дому, він «втомився», а члени його адміністрації неодноразово погрожували припинити докладати зусиль.

Підґрунтям для погроз слугує переконання, що війна в Україні – це насамперед справа Європи. З цієї точки зору те, як вона закінчиться, стосується насамперед Європи, а тому платити за неї має саме вона. Участь Америки трактується як прояв милосердя або вигідна угода, не пов'язана з національними інтересами США. В лютому у своїй соціальній мережі Truth Social Трамп написав: «Ця війна набагато важливіша для Європи, ніж для нас, адже між нами великий і прекрасний океан».

Насправді ж війна не така вже й далека, як це уявляє Трамп, і її результат має безпосереднє значення для Сполучених Штатів. Очевидно, що довгострокові цілі Путіна виходять далеко за межі України. Він прагне переглянути архітектуру європейської безпеки, сформовану після холодної війни. Це досягнення, на його думку,

допоможе відновити російську могутність і вплив на світову політику. Для Путіна це гра з нульовою сумою: ослаблення США автоматично означає посилення Росії. Мирна угода, що заохотить Росію, зробить Європу – одного з головних торговельних партнерів США – вразливою та може загострити інші виклики, з якими Америка вже стикається.

Кремль неодноразово давав зрозуміти, що прагне відновити статус Росії на міжнародній арені, почавши саме з Європи

Відтак, адміністрація Трампа стоїть перед вибором: протистояти Кремлю зараз, в Україні, чи згодом. Для самих Сполучених Штатів ціна очікування лише зростатиме.

Безпосередньо перед тим, як у лютому 2022 року російські танки перетнули російсько-український кордон, Москва висунула низку вимог, однією з яких було відведення сил НАТО від кордонів Росії. Кремль неодноразово давав зрозуміти, що прагне відновити статус Росії на міжнародній арені, почавши саме з Європи. Після мовчазної реакції світу на попередні агресії – війну в Грузії (2008), перший етап вторгнення в Україну (2014) та операції в Сирії (2015) – Путін діяв дедалі нахабніше. Повномасштабна війна – це прямий наслідок безкарності. І якщо сьогодні відмовитися від мирного процесу, то згодом чинити опір Росії буде лише складніше і дорожче.

Уже зараз Москва готує підґрунтя для майбутнього конфлікту в Європі. Вона суттєво посилила диверсійну активність, використовує мігрантів як зброю та організовує замаху. Її підозрюють у кібератаках та цілеспрямованих ударах по критичній інфраструктурі, зокрема по підводних кабелях у Балтійському морі. Мета цих дій одна – послабити здатність Європи протистояти Росії та переконати європейців, що чинити опір Кремлю занадто складно, та й дорого. Останнім часом Москва використовує дедалі агресивнішу риторичку стосовно Європи, зображуючи її головним ворогом й учасником війни, що відображає ці наміри.

Водночас адміністрація Трампа неодноразово заявляла, що Америка повинна відігравати меншу роль у європейській безпеці. У лютому міністр оборони США Піт Гегсет повідомив союзникам, що Європа більше не є пріоритетом для Сполучених Штатів. Пентагон переглядає розміщення свого військового контингенту по всьому світу і, за повідомленнями, розглядає можливість скорочення своєї присутності в Східній Європі – на шкоду східному флангу НАТО. Європейські країни швидко збільшують витрати на оборону, проте

на підвищення цих спроможностей знадобиться час.

Економіки Європи та Америки тісно пов'язані між собою.

Нестабільність по той бік Атлантики зашкодить Сполученим Штатам.

А це – час, який Путін, перевівши економіку на воєнні рейки та поставивши роботу військово-промислового комплексу на максимум, може вважати останнім вікном можливостей.

Цей конфлікт може перерости у більший, і Америці не уникнути втрат. Економіки Європи та Америки тісно пов'язані між собою. Якщо враховувати товари, послуги та інвестиції, Європа є найбільшим торговельним партнером Америки, найбільшим ринком для американської продукції та стратегічною підтримкою американської міці. Нестабільність по той бік Атлантики зашкодить Сполученим Штатам.

Дехто з членів адміністрації Трампа може не погоджуватися, що американський підхід до того, що відбувається в Україні, зробить інших супротивників, таких як Китай, більш зухвалими. Але навіть якщо відкинути цей дуже реальний ризик, мирна угода, через яку Україна буде вразливою, а Росії додасться сміливості, може посилити глобальні виклики для Вашингтону. Росія підтримує бойовиків у Сахелі, Судані та Ємені, включно з хуситськими ополченцями, які атакували американські кораблі в Червоному морі та порушували порядок на міжнародних торговельних шляхах. Якщо Україна втратить здатність оборонятись, Росія зможе перекинути ресурси на ці дестабілізуючі операції, що майже напевно зашкодить інтересам Америки.

Якщо Україна втратить здатність оборонятись, Росія зможе перекинути ресурси на інші дестабілізуючі операції, що майже напевно зашкодить інтересам Америки

Осміліла Росія стане потужнішим партнером Китаю, Ірану та Північної Кореї, зміцнюючи «вісь зла», що сформувалася після 2022 року. Зброя, яку Росія надала цим країнам в обмін на їхню підтримку, зробила кожну з них більш боєздатною. А їхня співпраця знижує ефективність таких інструментів, як санкції, які Вашингтон та його партнери можуть використовувати для протидії. Москва дедалі активніше підтримує, наприклад, китайські амбіції щодо Тайваню, а її військова співпраця з Пекіном лише підсилює агресивність Китаю в Індो-

Тихоокеанському регіоні.

Путін чітко усвідомлює, що одного дня Трамп покине свою посаду. Російські ЗМІ зображують Трампа як прагматика, лідера, здатного домовитися про угоду, що збереже обличчя та допоможе російській економіці вийти з-під тиску. Водночас мало хто в Москві вірить, що один президент може знівелювати десятиліття ворожого ставлення США до Росії. Кремль розуміє, що багато людей, навіть більшість, в американському уряді та суспільстві неприємно ставляться до Росії та будуть заважати планам Трампа. Або скасують їх після того, як він покине свій пост. Саме тому Путін намагається використати момент, щоб досягти змін, які буде складно скасувати наступному американському президентові – як-от встановлення контролю над Україною та підірив довіри до зобов'язань НАТО щодо колективної безпеки.

Так, війна в Україні точиться за океаном, але якщо адміністрація Трампа вирішить не протистояти Росії зараз, то вже згодом американцям доведеться заплатити значно вищу ціну.

(c) The New York Times

Переклад з англійської Ірини Савюк

Андреа Кендалл-Тейлор

Андреа Кендалл-Тейлор (Andrea Kendall-Taylor) — старша наукова співробітниця та директорка Трансатлантичної програми безпеки в Центрі нової американської безпеки (CNAS), аналітичному центрі у Вашингтоні. Вона спеціалізується на Росії, авторитаризмі та загрозах демократії, а також на стані трансатлантичного альянсу.

